

ARKAS KOLEKSİYONU'nda

TAPIS OTTOMANS
DE LA COLLECTION ARKAS

OSMANLI

OTTOMAN CARPETS
FROM THE ARKAS COLLECTION

HALI SANATI

1834-1930

ARKAS
SANAT MERKEZİ

ARKAS KOLEKSİYONU'nda
OSMANLI HALI SANATI
1834-1930

TAPIS OTTOMANS
DE LA COLLECTION ARKAS
1834-1930

OTTOMAN CARPETS
FROM THE ARKAS COLLECTION
1834-1930

23 Ocak/Janvier/January 2015
14 Haziran/Juin/June 2015

A R K A S
S A N A T M E R K E Z İ

1380 SOKAK NO:1 ALSANCAK İZMİR
0 232 464 66 00
info@arkassanatmerkezi.com
www.arkassanatmerkezi.com

Baskı ve Cilt Türkiye'de yapılmıştır.
Imprimé et relié en Turquie.
Printed and bound in Turkey.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla
yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme
hiçbir yolla izin alınmadan çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.
Kullanılan görsellerin hepsinin telif hakları tasdiki için tüm gerekli gayret
gösterilmiştir. Herhangi bir eksiklik tamamen kasıtsız ve Yayıncı Kuruluş
ile ele alınmalıdır. Kitapta yayımlanan tüm eserler:
© Arkas Holding A.Ş.

Tous droits réservés. Aucune partie de cette publication ne peut
être reproduite, ne peut être stockée dans un système d'extraction
ou transmise sous aucune forme ou par aucun moyen électronique,
mécanique, photocopie, enregistrement ou autre, sans l'autorisation
écrite préalable de l'auteur. Tous les efforts ont été faits pour mentionner
les droits d'auteur des images et photographies dans les cas appropriés.
Toute omission est entièrement involontaire et doit être directement
signalée à l'éditeur. Toutes les œuvres publiées dans ce livre sont
© Arkas Holding A.Ş.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means
electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without
the prior written permission of the author. Every effort has been made
to acknowledge copyright of images where applicable. Any omissions
are entirely unintentional and should be addressed to the Publisher. All
works published in the book are:
© Arkas Holding A.Ş.

Telif Hakları © 2015 Arkas Holding A.Ş. 2015
Copyright © 2015 Arkas Holding A.Ş. 2015
Copyright © 2015 Arkas Holding S.A. 2015

Metinler © müellifleri ve Arkas Holding A.Ş.
Textes © les auteurs et Arkas Holding A.Ş.
Text © the authors and Arkas Holding S.A.

Baskı/Imprimeur/Print
Mas Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Hamidiye Mahallesi, Soğuksu Caddesi No:3 Kağıthane / İstanbul
Tel: +90 212 294 10 00 - info@masmat.com.tr - Sertifika No: 12055

Birinci Basım 2015/1.500 adet
Première Publication 2015/1.500 exemplaires
First Published in 2015/1.500 copies

Arkas Holding A.Ş.
Liman Caddesi Arkas Binası No: 38 Alsancak 35230 İzmir
Tel: +90 232 477 77 77 Faks: +90 232 411 00 00 - 411 00 11
arkasizm@arkas.com.tr

Kapaklar/Couvertures/Covers
Halı No:/Tapis no:/Carpet no: 17 HEREKE

ISBN: 978-605-5974-29-9

KATALOG

CATALOGUE

CATALOG

Yayın Direktörü
Directeur de la publication
Publishing Director
Müjde UNUSTASI

Yazarlar
Auteurs
Authors
Sevim ARSLAN
M. Önder ÇOKAY
Önder KÜÇÜKERMAN
Altuğ ÖNDER
Müjde UNUSTASI

Çeviri
Traduction
Translation
Hanife GÜVEN
Jean Luc MAESO
Fenn TROLLER
Merve ÜNSAL

Fotoğraf
Photographie
Photography
Hadiye CANGÖKÇE ESEN

Katalog Tasarımı
Conception
Catalogue Design
Tulunay Creative
www.tulunaycreative.com

SERGİ

EXPOSITION

EXHIBITION

Sergi Küratörü
Commissaire Curator
Exhibition Curator
Müjde UNUSTASI

Katkıda Bulunanlar
Contributeurs
Contributors
Betül AKSOY
Erdem ERTEN
Arya KAMALI
Vildan NUHOĞLU
Ahmet ÖNDER
Fikret ÖNDER
Sühandan ÖZAY

Sergi Kurulum
l'installation de l'exposition
Exhibition Installation
Selim CEVREM
Bilgin ENGİN

Tasarım
Conception
Layout
Tulunay Creative
www.tulunaycreative.com

ARKAS SANAT MERKEZİ

FRANSIZ KONSOLOSLUK BİNASI'NDAN ARKAS SANAT MERKEZİ'NE

CENTRE D'ART ARKAS

LA MÉTAMORPHOSE DU BÂTIMENT DU CONSULAT DE FRANCE EN CENTRE D'ART ARKAS

ARKAS ART CENTER

FROM THE FRENCH CONSULATE TO THE ARKAS ART CENTER: A METAMORPHOSIS

2010 yılının Ekim ayında Arkas Holding tarafından Y. Mimar Niko Filidis ve ALTERA Mimarlık işbirliğinde başlayan restorasyon sürecinde, İzmir'in 130 yıl önce inşa edilmiş ve ayakta kalmayı başarmış binalarından, eski Fransız Konsolosluk Binası, bugünkü ismiyle Arkas Sanat Merkezi'nı hayata geçirmek hedef alındı.

Geçmişte rezidans ve kabul salonları olarak kullanılan alan 90'lı yılların başından itibaren, yaklaşık 20 yıl boyunca, terkedilmiş olarak kalmıştı ve zamana bağlı tahribatlar çok belirgindi. Binanın diğer bölümü, yani çalışmalar başladığında aktif olarak konsolosluk ofisleri ve lojman olarak kullanılan bölümü ise daha iyi durumdaydı. Bodrum katları, deniz seviyesinin altında kaldığı için rutubete bağlı deformasyonlar olmuştu. Çatı ve teraslarda da izolasyonun, kiremit çatıların ve çinko dere sistemlerinin yenilenmesi gerekiyordu. Kültür Varlıklarını Koruma ve Anıtlar Yüksek Kurulu ile Belediyelerden gerekli izinlerin alınmasından sonra Şubat 2011'de şantiye çalışmaları başladı.

La période de restauration entamée en octobre 2010 par Arkas Holding, sous la tutelle de l'architecte Niko Filidis et ALTERA, visait à fonder le Centre d'Art Arkas dans l'ancien bâtiment du Consulat de France qui fut construit il y a 130 ans, un des rares édifices d'Izmir à avoir survécu à l'incendie qui embrasa jadis la ville.

A partir du début des années 90, l'espace qui servait naguère de salles de réceptions et de résidence resta inhabité pendant 20 ans et présentait des dégâts très prononcés causés par le temps. L'autre partie du bâtiment, c'est-à-dire la partie qui servait de bureaux et de logement au consulat lorsque les travaux furent entrepris, était dans un meilleur état. Les étages du sous-sol, se trouvant au dessous du niveau de la mer, présentaient des dégâts liés à l'humidité. L'isolation du toit et des terrasses, les tuiles du toit et les gouttières en zinc ont dû être renouvelées. Suite aux permissions obtenues par la Municipalité et le Haut Conseil pour la Préservation des Monuments et du Patrimoine Culturel, les travaux de rénovation commencèrent en février 2011.

When, in October 2010, the former French Consulate Building, built 130 years ago and one of the few of Izmir's old buildings to have survived, was in the process of being restored by Arkas Holding in co-operation with the architect, Niko Filidis, and ALTERA Mimarlık, the intention was to realise the Arkas Art Center, as it is today called.

The area which had in the past been used as a residence and reception salons had been left abandoned since the beginning of the 1990s, for almost twenty years, and the ravages of time were vividly evident. While its other section, that is, the section still being actively used for consulate offices and living quarters when work was started, was in a better condition. Because the basement levels are below sea-level they have suffered deformations due to damp. The insulation on the roof and terraces, the tiled roofs, and the tin guttering had to be replaced. In February, 2011, after gaining the necessary permissions from the High Commission for Monuments and the Preservation of Cultural Assets, and the municipal councils, the work was begun.

Öncelikle bodrumların zemin ve duvarlarında özel kimyasal takviyeli harçlar kullanılarak su geçirimsizlik sağlandı, zemin suyunun tahliyesi için yeni pompa ve borulama sistemleri kuruldu. Eş zamanlı olarak çatıda başlatılan çalışmalarla yaklaşılan kış şartlarında binanın su alması tamamen engellendi.

İkinci aşamada elektrik tesisatı, sıhhi tesisat ve güvenlik tesisatının yenilenmesi, bina içindeki yapısal takviyeler, duvar çatlaklarının rehabilitasyonu, ahşap panjur ve doğramaların tamirat ve yenileme çalışmaları başladı. Uzun bir sürece yayılan bu etap sonunda ise bina en az 50 yaş gençleşti ve güçlü bir altyapıya kavuştu.

Bundan sonraki süreçte ise binaaya yeni cehresini kazandırmak üzere dış cephesinin, restorasyon

Tout d'abord, on s'attaqua à l'étanchéité du sol et des murs des étages du sous-sol au moyen de plâtres spéciaux et d'une nouvelle pompe, ainsi que par un nouveau système de drains installé pour l'évacuation des eaux. Au même moment commencèrent les travaux de restauration du toit pour éviter toute infiltration d'eau étant donné l'hiver imminent.

Dans un second temps furent entamés la remise à niveau de l'installation électrique, de l'installation sanitaire et du système de sécurité, les renforts de structure à l'intérieur du bâtiment, la réfection des murs et les travaux de réparation et de renouvellement des volets et des fenêtres en bois. Suite à cette étape qui s'étala sur une longue durée, le bâtiment fut rajeuni de 50 ans et gagna une infrastructure solide.

L'étape suivante consista à donner forme au nouveau visage du bâti-

First of all, the floors and walls of the basement levels were made waterproof with the application of a special chemically-reinforced mortar, and a new pump and piping system for the removal of groundwater was established. The works started on the roof at the same time made sure that the building would not take in any water during the approaching winter conditions. In the second phase, the renovation of the electricity, plumbing and security systems, the structural reinforcement inside the building, the rehabilitation of cracks in the walls, and the fixing and renovation of the wooden shutters and other woodwork was begun. At the end of this stage, which went on for some time, the building looked at least fifty years younger and had returned to being a robust foundation.

In the next process, work was started on cleaning the building's fa-

amaçlı olarak üretilmiş özel basınçlandırıcılar ve kimyasallarla temizlenmesi çalışmaları başladı. Bina içinde alçı imalatlar tamamen yenilendi ve boyası işleri başlandı.

Son aşamada ise parke tadilatları, cila, aydınlatma montajları, seramik ve mermer imalatlar tamamlandı. Sergi alanlarında kullanılacak lake ve kumaş panoların montajları yapıldı. Orta avlunun zemin yenilemesi ve peyzaj çalışmaları tamamlandı. Konsolosluk ve Arkas Güvenlik birimlerinin desteğiyle en üst düzey güvenlik önlemleri tesis edildi.

Kasım 2011 tarihine geldiğimizde ise, yaklaşık 8 aylık çalışma neticesinde bina yeni çehresiyle Arkas Sanat Merkezi adı altında hayatı geçti.

ment, on attaqua ainsi les travaux de ravalement de la façade extérieure. Les plâtres à l'intérieur de la bâtisse furent refaits et les travaux de peinture débutèrent.

La dernière étape consista àachever la rénovation du plancher, le vernissage, les installations d'éclairage et les installations de marbre et de céramique. On procéda à l'installation des panneaux de laque et de tissu qui seront utilisés dans les espaces d'exposition. La rénovation du sol en pierre de la cour centrale et l'aménagement paysager furent également achevés. Les plus hautes mesures de sécurité ont été testées grâce au soutien des unités de sécurité d'Arkas Güvenlik et du Consulat.

En novembre 2011, après plus de 8 mois de travaux, le bâtiment changea de peau pour abriter désormais le Centre d'Art Arkas.

çade, with special high-pressure hoses and chemicals used in restoration, so as to give the structure a new appearance. The plasterwork inside the building was renewed throughout and the painting work was started.

In the final phase, the alterations to the park, the varnishing, light fittings, and ceramic and marble fixtures were completed. Lacquer and fabric fittings to be used in the exhibition rooms were produced. The renovation of the floor in the central courtyard and the landscaping was also completed. The highest level of security precautions have been established with the support of the Consulate and Arkas Security.

And then, in November 2011, as a result of almost eight months work, the building was restored to life, with a whole new appearance, under the name of the Arkas Art Center.

İÇİNDEKİLER

TABLE DES MATIÈRES

CONTENTS

18	SUNUŞ/INTRODUCTION/INTRODUCTION Müjde UNUSTASI
22	MAKALELER/ARTICLES/ARTICLES
24	OSMANLI SARAY HALILARININ YAPISAL GELİŞİMİ LE DEVELOPPEMENT DE LA TAPISSERIE A LA COUR OTTOMANE THE STRUCTURAL DEVELOPMENT OF THE OTTOMAN COURT CARPETS M. Önder ÇOKAY
38	OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN DOKUMA VE HALICILIK MİRASINDA "FESHANE-İ AMİRE" (1834-1986) LA MANUFACTURE IMPÉRIALE DE FEUTRE FEZ "FESHANE-İ AMİRE" DANS LE PATRIMOINE DE TEXTILE ET TAPISSERIE DE L'EMPIRE OTTOMAN (1834-1986) "FESHANE-İ AMİRE" IN THE TEXTILE AND CARPET- WEAVING HERITAGE OF THE OTTOMAN EMPIRE (1834-1986) Önder KÜÇÜKERMAN
50	DARÜSSINA'DAN FESHANE-İ AMİRE'YE "FESHANE HALILARI" "LES TAPIS DE FESHANE" DE DARÜSSINAÀ LA MANUFACTURE IMPÉRIALE DE FEUTRE FEZ "FESHANE CARPETS" FROM DARUSSINA TO FESHANE-İ AMİRE Sevim ARSLAN
64	OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN HALI VE DOKUMA MİRASI İÇİNDE "HEREKE FABRİKA-İ HÜMAYUNU" "FABRIQUE IMPÉRIALE DE HEREKE" DANS LE PATRIMOINE TAPISSERIE-TEXTILE DE L'EMPIRE OTTOMAN "HEREKE IMPERIAL FACTORY" IN THE TAPESTRY AND TEXTILE HERITAGE OF THE OTTOMAN EMPIRE Önder KÜÇÜKERMAN
88	XX. YÜZYILDA KUMKAPI HALILARI LES TAPIS DE KUMKAPI AU XX ^e SIÈCLE KUMKAPI CARPETS IN THE XX th CENTURY M. Önder ÇOKAY
98	FESHANE, HEREKE VE KUMKAPI HALILARININ TARİHÇESİ APERÇU HISTORIQUE DES TAPIS DE FESHANE, HEREKE ET KUMKAPI THE HISTORY OF FESHANE, HEREKE AND KUMKAPI CARPETS Altuğ ÖNDER
114	KATALOG/CATALOGUE/CATALOG
226	EK/ANNEXE/APPENDIX
236	KAYNAKÇA/BIBLIOGRAPHIE/BIBLIOGRAPHY

